

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemanju za avstro-ogrsko dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govolljo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto K 22.— | Četrta leta . . . K 5 50
Pol leta „ 11.— | En mesec . . . „ 1 90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto K 25.— | Četrta leta . . . K 6 50
Pol leta „ 13.— | En mesec . . . „ 2 30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Razgled po cerkvenem življenju v letu 1901.

Spisal vseučiliški prof. dr. T. G. Masaryk v Pragi. X.

V internacionalni politiki prihaja Vatikan v zadrego uprav tako kakor v notranji upravi svoje cerkve. To se jasno razvidi iz njegovega vedenja do Francije. Ravno v tem hipu, ko je hotel Leon XIII. izreči prokletstvo nad republiko radi postave zoper kongregacije, moral je prositi in se zanašati na njeno pomoč v Orientu; in vzlic temu, da je papež priznal lani republiko in dognal »raillement«, nastopa vendar republika doma dokaj energično zoper klerikalizem Ker Leon XIII. goji antipatijo do trozveze, zato se mora okleniti dvozveze — nekatoliške Rusije in antiklerikalne republike, dočim sta v trozvezi zastopani dve katoliški državi in ena iz polovice katoliška država! In v tem se kaže ravno svetovno stališče papeštva — ideje, katere zastopa Vatikan, so sicer močne in politik mora z istimi računati, mora iste upoštevati, a to niso vodilne

ideje sedanjosti; narodnostne, politično-gospodarske in kulturne ideje, katere moderna država, morda včasih jako nerada, toda vendar zastopa, potiskajo vatikanski konservativizem na vsakem koraku in na celi črti. In ravno v katoliških (po imenu) državah je vlada v direktnem nasprotju tako v notranjih kakor tudi zunanjih zadevah z Vatikanom. Med temi nasprotujočimi so tudi boljši in naprednejši duhovi v sredini katolicizma — reformni katolicizem ali že »Proč od Rima!« »Popolnoma proč od Rima!« je geslo v katoliških državah. Ako se sliši tudi v protestantskih deželah in cerkvah geslo: »Proč od cerkve!« »Proč od veroizpovedanja!«, je v tem za Rim skrito nekako tolažilo, ki pa je s tem gotovo paralizirano, da je postal Rim vsled svoje restavracije srednjega veka za vse narode in države — tudi katoliške — kulturna ovira. Ako cesar Viljem II. vabi evangeliške cerkve na Nemškem, naj se družijo, velja isto pred vsem o razdrobljenju Nemčije v mnoge samostalne deželne cerkve in to vabilo ne namerava zadeti Rima; zoper Rim ima protestantizem povsod, osobito pa v samem katolicizmu, močne zaveznike — moderno svobodo duha in vesti, moderno znanstvo in umetnost, moderne narodnostne, gospodarske in politične ideje. Tudi moderno versko gibanje odvrta katoličane od Rima. Samo kratkovidna in ozkosrčna češka politika je mogla pričakovati v klerikalizmu spas Avstrije. Saj celo tako nacionalistično navdan politik, kakor je M. Cheradame (L'Europe et la Question d'Autriche au seuil du siècle 1901), na kojega se sklicujejo češki svobodno misleči nazadnjaki, je zapazil, da katoliki v Nemčiji imajo preveč nemško nacionalne misli; če se je pa vzlic temu zelo trudil, da pridobi Avstrijo za dvozvezo, je pač imel letos, ko je bival v Rusiji, jako ugodno priliko, da se prepriča iz ruskih časnikov, da s klerikalizmom ni možno ničesar opraviti. V zadnjih letih večkrat imenovani ruski žurnalist Šarapov mu je to vsaj rekel brez ovinkov, da Avstrija, če bi se tudi emancipovala od Be-

rolina, nikdar ne postane prijateljica Rusije, ako ostane pospeševateljica rimsko-katoliške ideje. In kakor Šarapov, tako misli v Rusiji vsak politik, kakor liberalni tako ortodoksni.

To bi imeli prav natanko prevdariti oni avstrijski politiki, ki bi tako radi vodili cerkveno politiko na Balkanu. Prof. Ehrhard v izbornem svojem delu (Die orientalische Kirchenfrage und Oesterreichs Beruf in ihrer Lösung 1899) razpravlja o sredstvih in ciljih kulturne avstrijske politike, toda profesor Erhard se bo prav kmalu preveril, kako prehaja avstrijski klerikalizem črez enake glasove k svojemu dnevnemu redu.

Na Balkanu je cerkveno vprašanje tako tesno združeno z jezikovno-narodnostnim vprašanjem, da starodavna dunajska diplomacija naletuje pri vsakem koraku na težave. Da Rim in avstrijska diplomacija nista zmožna razvozlati narodnostnega vprašanja, to vendar jasno izpričuje njihovo vedenje do narodnostnega prepira v čeških deželah. Danes malo nemški, jutri pa zopet malo češki, vse vkup pa nič; nemški zahtevi za omejevanje škofij (glej: Zur Frage deutscher Bistümer in Böhmen, Prag 1901) se je hotelo s početka ugoditi, potem pa se je cerkvena gospoda prestrašila za trenotek češkega veto. Dr. Kohn si je v tem neprilicnem položaju pomagal s tem, da si je izprosil od papeža breve o narodnostnem vprašanju. Toda Rim jo je že večkrat zavozil in tako je bilo tudi pri tem breve treba, da so (v decembru) prijavili katoliški listi neko akademično razlago, v kateri se pač priporoča negovanje materinščine »v določenih mejah« in v prav umevanem »občnem interesu države«, kar pa je čisto po kalupu naših vladnih razglasov v parlamentu. S takimi splošnimi izreki se pač ne da dognati nikaka kulturna politika. Med tem pa imamo od 3. decembra novega poslanca v Vatikanu — grofa Sze-csena.

(Dalje prih.)

V Ljubljani, 29. aprila. Državni zbor.

Včerašnja seja je bila precej dolgočasna. Posl. Maštalka je še zopet govoril o sladkornem vprašanju, na kar se je ta točka sklenila ter je zbornica prišla k točkama monopola sol in tabak. Poročevalec o tabaku posl. Robič se je odpovedal besedi. Govorili so kmetski zastopniki Martinek, Moysa, Haider, Szajer in Breiter. Vsi so se bavili z živinsko soljo. Vladni zastopnik Jorkasch je obljubil, da se bo cena živinski soli znižala od 10 na 6 K, kakor brž se doženejo tozadevna pogajanja z Ogrsko. — Današnja seja vzmernirja vlado nemalo. Razpravlja se namreč o mitnicah. Ako prodero Schrafflov predlog, da se odpravijo mitnice že s 1. julijem t. l., je prav lahko mogoče, da odstopi finančni minister. Vlada se je pogajala včeraj ves dan z raznimi nemškimi strankami, toda Nemci in Čehi so le tedaj voljni opustiti Schrafflov predlog, ako finančni minister odločno izjavi, da se bodo mitnice odpravile z novim letom 1903. Tega pa finančni minister ne more izjaviti, dokler mu zbornica ne dovoli nadomestila pri davku na vozne listke.

Izseljevanje v Bosno in Hercegovino.

Državni finančni minister Kallay je pisal poljskemu klubu državnega zbora glede izseljevanja iz Galicije v Bosno in Hercegovino. Pismu je bilo priloženo poročilo deželne vlade v Sarajevu, iz katerega poročila je povzeli: Prošnjam pridnih in delavnih kmetovalcev, ki so neomadeževane preteklosti ter premorejo vsaj 600 gld., se dovoli naselitev. Zemljišča, ki so na razpolago, se oddajajo po gruclah po natanko določenem naseljevalnem načrtu in sicer le na podlagi vsestranskih izjav o gospodarski vrlini in osebnih zanesljivosti posameznih naseljencev. Naseljenci se morajo izkazati z dovoljenjem bosansko hercegovske deželne vlade. To dovoljenje je dobiti potom pristojne občine. Poljski klub je sklenil, da so na-

LISTEK

Zofka Kvedrova: Odsevi.

Salonska knjižnica IV. knjiga. Izdaja in ureja Andrej Gabršček.

Že pred dvema letoma je naznanjal Gabršček, da izidejo v njegovem založništvu zbrani spisi Zofke Kvedrove, toda šele letos nam je izpolnil obljubo. Izšel je prvi del teh spisov pod skupnim naslovom: Odsevi. Obseva 20 črtic iz začetne dobe pisateljskega delovanja.

»Odsevi« je nazvala pisateljica te svoje prvence, odseve svoje bogate duše, svojega globokočutečega srca. Vendar ta naslov ne odgovarja povsem. V teh črticah nam podaja mnogo več, del sebe same. Da, to je ona sama, najsi potem govori iz mestne dame ali kmetiške punice. Prav iz tega vzroka bi se dalo v tehniškem oziru marsikaj kritikovati.

V Zofkinih povestih ni nič premišljenega, preračunjenega, ona samo piše, kar ji ravno vleče srce, česar je polna njena duša. V svojem predgovoru pravi sama: »Jaz mislim, da imata srce in razum enako pravico, da zdaj ideje, zdaj čustva

prevladujejo v naši duši, in po tem se ravnam.«

Pri njej prevladujejo večinoma čustva. V njej vse vre in kipi ter sili na dan, v njej je toliko mladosti, moči in življenja, in vse to si želi deliti z drugimi, deliti v svoji brezmejni ljubezni. Ona ljubi vse nesrečne trpine, zaničevane od onih ljudi, ki nosijo le krinko poštenosti na obrazu in mislijo, da jim to daje že privilegij, zaničevati svojega sobrata, katerega je le usoda prisilila k padcu. Ne kamnati, ampak odpusčati in pomagati mu, da zopet vstane, je njeno geslo.

Zofka Kvedrova ni nikaka prenapeta emancipistka, kakor se to mnogokrat napačno smatra, ali celo »največja sovražnica moških«, kakor jo je nedavno nazival »Slovenski List«. Ona želi osvoboditi žensk, da, toda osvobodijo napačnih predsodkov in nevredne odvisnosti. Žena naj se uči zadoščati sama sebi, le njeno lastno prepričanje naj ji bo merodajno. Na svoje sestre naj se uči gledati z ljubeznijo, a ne z onim obrazom, ki pravi farizejsko: »Poglejte, kakšna je; hvala Bogu, da nisem jaz taka.« Dandane si pa ženske same sebi napravljajo suženjstvo. Tisto dvojno moralo so si tudi napravile same.

Prava emancipacija ni opiče posnemanje moških, ker ravno s tem priznava ženska, da smatra moža višje od sebe, če se ravna po njem, ampak v tem, da najde sama sebe in ne čaka lepo in mirno, kar prinese čas, ampak si ustvari življenje sama in poišče svojo srečo, ne glede pri tem na oni: Kaj porečejo ljudje?!

Izmed 20 daljših in krajših Zofkinih črtic omeniti hočem le nekatere, ki so napravile na me največ vtiska.

Takoj prva: »Kako je prišlo«, je jedna najlepših. Vsebinsko čisto vsakdanja. Mlado, lepo in premožno dekle vzame lepega in duhovitega moža. Poročita se iz ljubezni. A to ljubezen razumeta vsak po svoje. Njej je mož vse, tudi on jo ljubi, a tako, kakor možki sploh ljubijo, z vedno jednako ljubeznijo, samo da za izpremenov večkrat objekt svoje ljubezni izpremené. Tudi nje se kmalu naveliča in ji postane nezvest. Ko Vanda izve o tem, se — vrže tudi sama drugemu v naročje. Kako fina poteza ženske duše je narisana ravno v tem prehodu! Žena, ki je stavila vse na eno karto, kateri je mož bog, njen svet, njeno vse, ki se ji zdi tako vzvišen nad vse druge, se vrže še samo proč, ko spozna, kako grozno se je varala. Ko umrje v njej čustvo, ki jo je poprej vso obvlado-

valo in izpolnjevalo vse njeno življenje, potepta vse svoje boljše bitje, svoje poštenje, svojo čast. Kaj ji še do tega? Zakaj bi bila ona sama čednostna in poštena, saj je on tak — kot so drugi.

V črtici »Vera« se nam kaže vsa beda nesrečnega zakona. Vera ima moža pijanca, ki ji je skrajno zopern, in ki ji je dan za dnem, odkar je poročena, ubijal dušo, da so polagoma umrla vsa čustva v nji. Še se ji nudi sreča, življenje, a nima več toliko poguma, da bi jo zagrabila z obema rokama, sploh ni več dovtetna zanjo. Resignira in — se umori. Zopet jedna žrtva svojega moža.

»Slepca« je pisan vseskozi jako fino. Pisateljica nas uči gledati svet slepca, ki je samo v njegovi fantaziji. Iz vsega nam odmeva globoko sočutje do onih revežev in razumevanje njihovega življenja.

»Ljubi me!« in »Blede rože« so izbruhi momentov, kakršne doživi več ali manj vsak človek sam. V prvi sliči menjavajo strasti in nežnost, ogenj in hlad, prošnje in zahtevanje, a vseskozi samo dvom, pereč, mučen, strašen dvom. Nasprotno so »Blede rože« izraz obupa in resignacije.

V »Epizodi« je posvetila Zofka

znanijsi ti pogoji za izselitev po okrajnih glavarstvih gališkemu prebivalstvu. Ker pa vendar ni misliti, da protežira Kallay samo gališke izseljence, veljajo ta določila ravnotako tudi za naše kraje. Slovenski izseljenci bi se že zaradi sličnosti deželnega jezika v Bosni in Hercegovini hitro udomačili ter bi jim ne bilo treba nastopati drago, nevarno in negotovo pot v tujo Ameriko.

Bolgarija in Rusija.

V Bolgariji zopet lahko diha! Ministrskemu predsedniku, dr. Danewu, se je posrečilo, da je dobil v Peterburgu posojilo, s katerim mu bo možno vsaj deloma poplačati državne dolgove. Na Dunaju, v Berlinu in v Parizu, pri raznih bankah je trkal Danew za silno zadolženo Bolgarijo, a povsod brez uspeha. Zastaviti je hotel tabačni monopol, a tega ni dovolila skupščina. Zato je bila Bolgarija že na robu kraha, saj je bila brez kredita. In zopet se je pokazala Rusija, da je rešiteljica te slovanske države. Danew je posojilo dobil v Peterburgu, s posojilom vred pa tudi svarilo, naj Bolgarija nikar ne dela velike politike, nego naj se omeji na svoje sedanje ozemlje in na uravnavanje svojih zavoženih notranjih razmer. Vojne radi Bolgarije Rusija ne mara začeti, ker hoče solidarno z Avstro-Ogrsko na Balkanu mir. Tako je prejela Bolgarija nekaj milijonov, povrh pa še zaslužen lekcijo.

Nemiri na Ruskem.

Ce ni velikošolskih nemirov, se pojavijo delavski, če ni teh, pa delajo izgredne kmetje ali pa se puntajo celo vojaški polki. Po Rusiji opasno vre in zdi se, da vlada splošna nezadovoljnost. Ruska vlada vpliva na velike inozemske liste, da o teh izgredih in opasnih razmerah kolikor možno malo in nedolžno poročajo, da se ne razve, kako piškavo je na Ruskem. Sedaj se je izvedelo, da v okrajih Harkov in Poltava razgraja, požiga in pleni plemenitaške hiše okoli 18.000 kmetov, ki radi slabe letine stradajo. Povod izgredom je torej velika beda, ki se na Ruskem seli iz kraja v kraj ter docela ne umre nikdar. Veliki vojaški oddelki so v nemirnih krajih. Tudi generalni guverner iz Kijeve, general Dragomirov je potoval v nemirne kraje. Tako je na Ruskem sedaj vse puntarsko.

Najnovejše politične vesti.

Odprava mitnic je danes na dnevnem redu proračunske debate. Nemška ljudska stranka bo glasovala za odpravo, poljski klub pa po večini proti. Mitnice se potemtakem najbrže še ne odpravijo 1. julija t. l., temuč šele 1. januarja 1903. — Vsenemški zaupnik shod v Hebu je obsodil na predlog poslanca Hoferja politiko Wolfovo in njegov list »Ostdeutsche Rundschau«. — O avtonomnem carinskem tarifu se bodo prihodnji teden nadaljevale razprave v Budimpešti. — Ministrska kriza v Italiji. Kralj je sprejel demisijo vojnega

ministra Di San Martino ter poveril začasno vodstvo tega ministristva mornarskemu ministru Morinu. — Kmetijski punkti v Rusiji. Novi minister notranjih zadev Plehwe je odpotoval v Poltavo, kjer bodo obesili 20 kolovodij kmetijskih puntov. — Za splošno volilno pravico v Švediji se prirejajo po vseh mestih velikanske demonstracije. Samo v Stockholmu je demonstriralo do 40.000 oseb. — Novi ogrski trgovski minister bo skoraj gotovo grof Štefan Tisza, ker ga je Szell predložil primo loco cesarju. — Zmaga radikalcev in soc. demokratov. Zurska vlada je sestavljena za bodočo dobo treh let iz močne večine radikalcev in soc. demokratov. — Ogrska magnatska zbornica je izvolila v delegacije izmed Hrvatov patrijarha Brankovića in Svetozara Kuševića.

Dopisi.

Iz Selc. »Slovenec« in »Slovenski

List« sta v dopisih iz Selške doline mojo malenkost na piko vzela. Nisem prijatelj osebnosti po časopisih ali ker dopisnik iz Selške doline neresnico piše, primoran sem odgovoriti. Hočem pa popolnoma stvarno pisati. 1. Čitatelji »Slovenec« bi utegnili misliti, da so pri naši občinski upravi prav turške razmere. Temu ni tako: Priprave za občinske volitve bi se bile tudi brez pušic v »Slov. Listu« izvršile. Da se je to malo zakasnilo, ni čuda; treba je pomisliti, da v je občini, katera ima 32 vasi z okoli 5000 prebivalcev, mnogo dela in da občina nima tajnika, ter mora župan vse sam izdelati. Nad 900 volilcev pravilno razdeliti, ni tako hitro. Dopisniku v pomirjenje povem, da sem že pred tremi letmi nerad sprejel to mesto ter bodem vesel, ko bodem to prijetno breme izročil kakemu spretnejšemu občanu. 2. Glede občinskega gospodarstva omenim, da se vsako leto občinski računi — prej ali malo pozneje v smislu občinske postave javno na pregled razporeže in potem v seji občinskega odbora v potrjenje predlože. Vsi dohodki in izdatki so bili s pobotnicami in računi izkazani. Vsak odbornik, kateri se je za to zanimal, je lahko vse pregledal. Pri svojem nastopu in pozneje v sejah sem vedno povdarjal ter prosil — ako želi kak odbornik kako pojasnilo, naj se oglasi. To se je zgodilo vsako leto mojega županovanja. 15 let sem župan te obširne občine brez tajnika — ne trdim, da sem vedno vse prav ukrenil — ali toliko smem trditi, da sem vedno pošteno in vstrajno za korist — napredek in povzdigo občine deloval — in ne brez vspeha. 3. Jaz mislim, da mi bo to tudi najzagrizenejši konsule pritrdil. Glede mostu na Češenci omenim, da sem načelnikstvo okrajnega cestnega odbora šele meseca marca t. l. prevzel. Pregledal sem vse objekte na cesti in ukrenil, da se pomanjkljivosti odstranijo — popravilo se je, kar se je v tem času zamoglo. — Tudi

na mostu na Češenci so se napravile nove mostnice. — Kak namen imajo taki dopisi v klerikalnih listih, naj ilustrira sledeče dejstvo:

V jeseni leta 1901. je cestnik v hiši Franca Demšarja na Češnici v njegovi navzočnosti in v navzočnosti prejšnjega gospoda načelnika naznanil, da so mostnice na navedenem mostu slabe in trohnele in da bo treba takoj druge položiti. G. F. D. je bil takrat ud cestnega odbora, dotični most je 100 korakov od njegove hiše oddaljen. — Mostnice so počakale, da sem jaz prevzel oskrb!

Tukaj se vidi hudobnost dopisnika (da se hujše ne izrazim). Namen: svojega bližnjega (ako ni njih prevrženec) sumničiti, osmešiti in mu na dobrem imenu škodovati, to so njih načela. G. F. D. ju pa še posebno na uho povem, da bo kmalu rešen skrbí oziroma odgovornosti radi mene — naj mirno spi.

F. Š., župan.

Izpred sodišča.

Pri tukajšnji ces. kr. okrajni sodnji vršile so se včeraj med drugimi i sledeče obravnave:

1. »Biciklist«. Na Velikonočni ponedeljek se je učil neki fantin voziti na biciklu. Vozil se je na stranskem potu na Glincah. Fant seveda tudi obrniti ni znal. In ko je že jedenkrat obrnil, je povozil mimoidočega krojača Josipa Krvinarja iz Polhovega gradca, da se je revež težko poškodoval in si celo nogo zlomil. Radi tega bode sedel Glinški fant 48 ur v luknji in plačal Krvinarju 10 K. Sploh bi bilo dobro, če bi se na Glincah in po lepem potu malo manj kolesarilo; vsak paglavac že poskuša — ljudi povražati...

2. Iz Vodmata. Z velikim hrupom in krikom pridejo pred sodnika Anton Svetlin, Angela Skupin in Angela Pete. V trenutku se prične zopet krik. Prične se namreč po vplivu zagovornikov »glinhenga«. »Glinhajo« se na ta način, da povedo drug drugemu še enkrat vse grehe in to tako glasno, da se tresejo šipe. Končno je »glinhenga« gotova in sodnik ekspedira vse, kolikor mogoče, hitro vun. To je prva »partija«. Pride druga: Franciška Mužina ni hotela plačati Mariji Karu nekega dolga, ker je zadnja imela od nje še posojeno rjuho. Na dvorišču sta se sprli in opsovali, in pri tem je pomagal tudi Jože Karu. Mužina je pa tožila, ker sta ji zakonska Karu očitala, da ima »največ prijateljev v kasarni«. — Ker pa ni zahtevala kaznovanja, sta bila toženca oproščena. V Vodmatu je okraj psovanja. Noben dan ne mine, ne da bi se tam skregali ali ne stekli.

3. »Zandar«. 68letni Jože Pavlin iz Zgornjega Kašlja je ležal 16. t. m. v šupi na mrtvi in spal. Nakrat začuti sunec in ko pogleda, vidi poleg sebe domačega fanta Franceta Kocijana, ki je držal v roki neko staro sabljo, delal resen in strog obraz ter dejal: »Vstani, jaz sem žandar, bi bodem uklenil«. — In potegnil je starčka v istini navzgor ter ga gnil po vasi. Nazaj idoč je srečal še fanta Marka Škubica. Da tudi temu izkaže, da je »žandar«, prime sabljo in ga parkrat oplazi po plečih. Marka je stekel. Kocijan pa je sedaj prišel pred sodnika. Hladnokrvno pravi, da je pregnal starčka vsled tega iz mrve, ker »sta prijatelja« in ker se je bal zanj, da bi ga ne zeblo. Za to prijateljstvo bode pa sedel teden dni v luknji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. aprila.

— Brezdomovinstvo — rimska dogma. Bili so časi, ko so klerikalci odkrito pripoznavali svoje brezdomovinstvo in negovanje narodnosti pobijali z ljuto strastjo. Zlasti se je v tem oziru odlikoval sedanji krški škof dr. Mahnič. Njemu se mora še danes priznati, da je odkrito zastopal teženje klerikalizma, in če je rohnel proti nacionalizmu, se je ravnal po starodavnem temeljnem načelu katoliškega klerikalizma. Klerikalizem ne pozna narodnosti in je ne sme priznati, saj sta si nacionalizem in klerikalizem najhujša nasprotnika, ne od danes, nego že iz davnih časov. Od Karla Velikega do naših dni so bili vsi boji s cerkvijo v bistvu le boji med nacionalizmom in klerikalizmom. Nasprotje med nacionalizmom in klerikalizmom je nepremostno in se da resnično narodno mišljenje ravno tako malo združiti s klerikalizmom, kakor ogenj in voda. Tudi naši klerikalci niso narodni, pač pa se iz oportunitete včasih delajo, kakor bi bili narodni. Da je to le pesek v oči — o tem noben razumen človek ne dvomi in če deklamujejo klerikalci, da je njih naloga, »dvigati narodno-slovensko zastavo«, je to le humbug, kajti dejanja kažejo, da klerikalcem za slo-

vensko narodnost nič ni. Kdaj in kje so klerikalci kaj storili za slovenstvo? Ker v zadnjih letih klerikalci radi nosijo slovenstvo na jeziku, je gotovo umestno, da zabeležimo dogodbo iz zadnjih dni, ki priča, kako je načelno stališče klerikalizma v narodnostnem oziru. Krščansko-socialni profesor bogoslovja v Brixenu, dr. Vendelin Haidegger, je nedavno tega obelodanil spis, v katerem je katoliškim duhovnikom priporočal, naj bodo narodni, češ, da se tako da omejiti protikatoliško gibanje. Haideggerjev opomin, da naj bodo katoliški duhovniki narodni, obsega na sebi pripoznanje, da sedaj niso narodni, kajti če bi bili narodni, bi jim tega ne bilo treba priporočati. Haideggerjev opomin, naj bo duhovščina narodna, tudi ne izvira iz prepričanja, da je ljubezen do lastnega naroda in gojenje lastne narodnosti plemenita npravna dolžnost vsacega posameznika, ampak Haidegger priporoča duhovnikom narodno mišljenje in delovanje iz oportunitete, le v namen, da se ovira protikatoliško gibanje. Pa še to ne ugaja glasilu avstr. episkopata in dunajskega nuncija, znanemu »Vaterlandu«. Ta list je Haideggerja ostro prijel zaradi njegovega nasveta in zavrnil njegovo priporočilo, da naj bodo duhovniki narodni. A »Vaterland« se ni samo na to omejil, ampak je tudi označil načelno stališče katoliške cerkve v tej zadevi. »Vaterland« je izjavil: Es gibt kein positives göttliches Gebot der Liebe zur Nation und somit auch keine Pflicht einer solchen Liebe. Um eine solche Pflicht statuieren zu können müsste man beweisen, dass die katholische Kirche diese Pflicht als »dogma morum« lehrt. Tu imamo golo in jasno pripoznanje, da katoliška cerkev ne pripoznava narodne misli, nego stoji na stališču, da sta renegatstvo in brezdomovinstvo npravna, da, bolj npravna, kakor narodno mišljenje. In mi radi pripoznamo, da je to tradicionalno stališče katoliške cerkve, da je cerkev vedno stala na tem stališču in vedno opovirala in zatirala vsako nacionalno gibanje. Sprijaznili se s tem stališčem seveda nikdar ne bomo, kajti po našem prepričanju je ljubezen do lastnega naroda in gojenje lastne narodnosti plemenita dolžnost vsakega človeka, po našem prepričanju izvira ta dolžnost iz istega vzvišenega npravnega zakona, kakor ljubezen otroka do starišev.

— Sodni svetnik Pederzoli v Trstu. Na včeraj omenjeni popravek, ki ga je poslal sodni svetnik Pederzoli »Edinosti« in v katerem je tajil, da bi bil pri razpravi proti dr. Krstiću razglasil italijanščino kot jedini razpravni jezik pri tržaški poroti, odgovarja »Edinost« precej obširno. »Edinost« v z d r ž u j e svoje poročilo proti popravku g. Pederzolija in konstatuje, da so tudi laški listi poročali v istem smislu kakor »Edinost«.

— Šentjakobski in trnovski volilci imajo jutri ob 8. uri zvečer sestanek pri Kamničanu.

— IV. shoda slovenskih časnika. Okrožni zdravnik, v obče priljubljeni g. Finz bo praznoval dne 10. maja t. l. tridesetletnico svojega sodelovanja v ljubljanskem prostovoljnem gasilnem društvu. G. Finz je najstarejši izvršujoči član ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva in ima dokaj neprecenljivih zaslug za društvo. Društvo — kakor se čuje — mu priredi o tej priliki primerno ovacijo, kateri se baje pridruže tudi ljubljanski zdravniki. Če kdo zasluži za svoje humano delovanje priznanja, zasluži to g. Finz, in dne 10. maja se z veseljem pridružimo njegovim gratulantom.

— Umrl je občeznani ljubljanski meščan in črevljarski mojster g. Matija Horvat. Naj v miru počiva!

— Na Dobravi pri Ljubljani ni čuda, da vera peša, ker so celo pot do cerkve za prli. Gospod župnik je dal na pot napeljati zemlje in jo zasejal.

jedenkrat več pozornosti očitjanju moškega značaja kot ženskega. Po navadi izbira samo ženske značaje; njene ženske so redko navadne, od katerih, če jedno poznate, poznate vse. Morda se bodo ravno zategadelj zdele komu nemogoče, a njeni moški se od vsakdanjih ločijo samo po tem, da so večinoma jako — lepi. Tukaj je jedna izjema.

Jovanovič je imenitno karakteriziran. Zlasti njegovo pismo na koncu. V kratkih markantnih potezah se označuje sam: »Jaz nisem narava, ki se vse življenje z debelo predpustno žlico krmi ob sreči. Preobjem se v desetih minutah, potem mi ne tekne«, pravi tu. In potem »Kar si ta trenutke zamislim, se mi zdi v drugem že smešno. Viimate za srečo posebno pravila. Toliko in toliko paragrafov. Jaz ne bi znal paragrafirati svojih teženj.« V istini, Jovanovič — ni vsakdajni.

Pretresljiv je »Vaški roman«. Tako tragičen vseskozi, samo tupatam posije za hip kak svetel solnčni žarek. Krasno so slikani oni duševni boji Šimnovi in Linini. Dolgo se premagujeta, a naposled pride moment, ko pozabita na vse in se udasta brezobzirno svoji ljubezni. To je naposled tudi poguba obeh. »Vaški roman« je najpopolnejše delo vse zbirke.

»Telegrafistka« — tu sta dva kontrasta: Živahna in vesela Milka in — resna Liza, otrok in — žena. V Lizi je nekaj posebnega, nekaj demoničnega. Ona zamore biti le nebeško srečna — ali neskončno nesrečna. Srednje poti ne pozna. Želi si le nedosežnega. Digniča pozna dolgo, a zalubi se vanj šele, ko je oženjen z njeno prijateljico. Menda tudi zato, ker ji je postal — nedosegljiv. Drugače ne vem, kaj bi vabilo na njem. Liza ni narava, ki bi bila zmožna, odreči se čemu. Za trenutek brezmejnje sreče žrtvuje svoje življenje.

Fina črtica je tudi »Gabrijela«. Jako srčkane sta tudi »Sam« in »Biciklistinja«. Slednja je precej satirična. Zofka Kvedrova ima krasen slog, piše gladko in temperamentno, pri tem pa vendar premalo pazi na slovico, tudi izrazi in fraze se dostikrat ponavljajo. Kaka beseda je včasih popolnoma na nepravem mestu. Vrhutega mrgoli tiskovnih napak, ki precej motijo. No, to so malenkosti, ki se sčasoma vse popravijo.

Upamo, da nas Zofka še dostikrat razveseli s svojimi knjigami. Saj ima vkljub nekaterim nasprotnikom mnogo iskrenih prijateljev, ki jo razumejo in znajo ceniti. Njeni »Odsevi« se sami najbolje priporočajo. **Mila Vdovičeva.**

— **Ljubljanska društvena godba** ima svoj ustanovni občni zbor v soboto, dne 3. maja. Sklenejo se društvena pravila ter se izvoli društveni odbor. Društvo kupi glasbila bivše ljubljanske meščanske godbe. — Jutri večer priredi godba mirozov, 1. maja jutraj pa budnico, po njej pa brezplačen koncert v »Švicariji«.

— **Prememba posesti.** Grajščini Mirna in Galenek pri Zagorju sta prodani. Galenek je kupil g. Celestina iz Kranja, v čegave roke je prešla Mirna, nam še ni znano.

— **Na zborovanju učiteljskega društva za kranjski šolski okraj** bo poročal učitelj g. Fr. Gärtner o formalnih stopnjah pri pouku.

— **Srebrna poroka.** Iz Gorice se nam brzojavlja: »Včeraj je v Gorici v družbi svojih dragih praznoval gosp. dr. Kenda svojo srebrno poroko.« Čestitamo!

— **Morilec hotelirja Wolfa.** Poročali smo že, da so našli nedavno v Pragi grozno razmesarjenega in oropanega hotelirja Wolfa. Kot sumljive so prijeli sedaj tri vojake pri trénu, a kakor dokazuje preiskava, je skoraj gotovo, da je glavni hudodelnik neki Franc Toutzka, doma od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah.

— **Aretirani odvetnik.** V Celovcu so aretovali odvetnika iz Murave (Murau) dra. Diauniga, ki je poneveril večje svote ter zbežal.

— **Novo politično društvo v Trstu.** Ustanovilo se je politično društvo »Domenico Rossetti«, kateremu je predsednik bivši župan Dompieri in ki si je postavilo za svojo glavno nalogo, izvrševati strogo kontrolo nad občinsko upravo.

— **Mejnarodna panorama.** Bliža se že najbrže konec krvave vojne, v kateri se bori čisto domoljubje z oholo gospodstvaželjnostjo in s pohlepom po zlatih rudnikih v deželi Burov, in zato nas tembolj zanima tatedenska razstava »burske vojne«, zakaj v nji najdemo marsikateriga dobrega znanca iz angleško-burskih bojev. Lepa je zlasti slika 12. »Rekognosciranje z balona«, št. 16. »Ogleduh Burov v prekopu«. Na zadnjih slikah od 45—50 vidimo prizore iz otoka sv. Helene in zdi se nam, da se ondi sicer ne godi Burom slabo, a domovina to vendar ni.

— **Pijanec na verigi.** Delavec A. P. si ga je naložil tako, da je grede domov izgubil cesto in padel v precej globoki jarek ob Opekarški cesti. Vpil je na vso moč: »fantje, možje, lumpje, ravbarji pomagajte mi, zdaj bom tukaj crknil, zadnja ura mi bije«. To upitje je slišal vendar neki človek in šel v jarek gledat. Našel je A. P. na trebahu ležati v vodi in v blatu. Opiral se je na roke, da je imel še glavo nad vodo in klical na pomoč. Došlec ga ni mogel sam rešiti iz jarka in šel iskat pomoči. Vrnivši se še z jednim človekom in z dolgo verigo, šel je na delo, da reši pijanca iz neugodnega položaja. Rešitev se je posrečila. Z verigo sta potegnili pijanca na suho in ga potem spravila domov.

— **Iz bolnice** je ušel danes ponoči umobolni nadsprevednik A. K. in je prišel bos in le slabo oblečen na kolodvor, kjer je takoj šel na lokomotivo, češ, da se mora takoj odpeljati. Železniški uslužbenci so ga prijeli in spravili nazaj v bolnico.

— **V cerkvi aretiran.** Znani ljubljanski pijanček Jože Pirnat prišel je včeraj zvečer v stolno cerkev in je tamkaj v svoji pijanosti rogovilil okoli in zbijal po klopih, da so morali poslati po policaja, da ga je spravil iz cerkve.

— **Prisiljenec** Josip Tratnik iz Podgore, ki je pred dnevi ušel iz tukajšnje prisilne delavnice, je bil v Podgori prijeto in včeraj nazaj v prisilno delavnico priveden.

— **Pobegnili sta** iz Marijaniča 10letni Evstahij Brageto in 8letni Franc Bahar. Šla sta menda proti Trstu.

— **Tepež.** Na Dunajski cesti so se včeraj popoldne med seboj stopili železničarji, kateri so se popred napili žganja.

— **Vreme.** Ponoči je po gorah, zlasti po Gorenjskem zapadel sneg. Danes se je začelo jasno, vendar se je bati slane. Na Ogrskem in na Dolenjem Avstrijskem je slana zlasti po vinogradih in po sadovnikih povzročila silno škodo.

— **Najnovejša novica.** Hrvatski minister Čeh si je v Budimpešti pri padcu zlomil nogo. — Dvoboj z dvema častnikoma je imel včeraj v Zagrebu jurist Hafner zaradi zadnje afere v kavarni. Hafner je oba častnika, nadporočnika Tomića in poročnika Gjorgjevića močno ranil, dočim je ostal sam brez rane. Danes se bojuje še z nadporočnikom Turkom. — Močna slana je bila 27. t. m. po Ogrskem in Češkem. — Bolezen nizozemske kraljice Viljemine pojema. — Morska stavka se razširja po vseh danskih pristaniščih. — Nezgodita z avtomobilom. Blizu Kolina je ponesrečila večja družba, ki je napravila izlet z avtomobilom. Avtomobil je zdrčel v neki jarek, pri čemer se je eden potnik ubil, trije se težko, ostali pa lahko ranili.

— **Prof. dr. Masaryk** je odplul 23. aprila iz Southamptona na bremski ladiji »Kronprinz Wilhelm« v Ameriko ter se bo jutri vkrcal v New-York.

— **O »Praškem Sokolu«.** Ob priliki 40letnice obstanka »Praškega Sokola« je dal mestni zastop praški istemu zlato medaljo kraljevega glavnega mesta Prage.

— **O reviziji kolekov občinskih računov.** Finančna oblast je naložila mestni občini Stockerau pri reviziji občinskih aktov glede kolekovine globe 10.000 K. Upravno sodišče pa je razsodilo, da ni dolžnost občin, predložiti spisov svojega lastnega finančnega gospodarstva reviziji kolekovin ter je v tem smislu ugodilo pritožbi mestne občine.

— **Lanska letina.** V Cislitaniji se je pridelalo 1. 1901 pšenice 16 mil. hl., rži 29, ječmena 20, ovs 38, koruze 16 mil. hl., sočivja 355, krompirja 11614, kukrve pese 472, repe za živino 263, zelja 476, detelje 34 in sena 105 mil. q. Vrednost vsega je 2 milijarda kron.

— **Sladkor.** Sladkorja se pridelava povprečno na leto: Iz kukrovega trstja 285 mil. q, iz kukrove pese pa v Evropi 375 mil. q, in sicer v Nemčiji 135 mil. q, v Avstriji 76, v Rusiji 53 in v Franciji 77 mil. q.

— **Obed na vlak.** Ravnateljstvo državnih železnic v Inomostu je vpeljalo v svojem področju na vseh večjih postajah, da se dobi mrzli obed v voz. V mali kočarici je že vse lepo skupaj zloženo, pridejana je tudi stekleničica vina in kisle vode. Celo nož najde potnik zraven. Košarica ostane potniku. Ravnateljstvo pa ne pove, ali niso taki komodni obedi tudi koreniti — zasoljeni. Novo uvedbo bodo gotovo kmalu prevzela tudi ravnateljstva ostalih prog.

— **Mažarski poštenjakoviči.** Ogrska vlada je dala kiparju J. Zala večja naročila, med njimi tudi naročilo nekega bronastega spomenika. Kmalu pa se je skazalo, da je ta ogrski umetnik delal za svoj žep ter samo pri omenjenem kipu predložil vladi za 60.000 K višji račun kakor je za kip plačal.

— **Smrt med banketom.** V Budimpešti je imelo okoli 300 odvetnikov banket. Mestni odvetnik dr. Božidar Neuschloss je vstal, da bi imel napitnico. Komaj je izpregovoril par besed, se je zgrudil in umrl. Zadel ga je kap. Odvetniki so se takoj razšli.

— **Nikotin.** Največ nikotina ima viržinja t. j. 399%, najmanj pa britanika 129%. Portoriko ima 141%, trabuko 161%, panetelas 181%, kratka 188% in regalitas 29% nikotina.

— **Umor v cerkvi.** V cerkvi »San Nicolao« v Napolju je prebodel pred malo dnevi neki Bilancione blizo velikega altarna postreščeka Piscopa. Ker je pri velikem altanju bila maša in je bilo več ljudi v cerkvi, je umor napravil grozovit utis. V zmešnjavi, ki je nastala po umoru, je morilec zbežal. Morilec je baje zategadel zabodel Piscopa, ker je isti ljubimec njegove 50letne matere. Cerkev so takoj zaprli in se mora znova posvetiti.

— **Mržnja med cveticami.** Nekako paradokсна se nam zdi ta trditev, a vendar je res, da zavist ne tare samo človeških src, ona se vtihotapi tudi v srce cvetic. Neki naravoslovec je dokazal istino tega. Tako, recimo, vrtnica in rezeda se ne marata. Ako sta na pr. z drugimi cveticami v steklenici, v pol uri zvenita in izgubita lepo dišeči duh, dočim se druge

tembolj razvijajo. Te neme lepe rastlinice se moré med seboj. Nasprotno imamo tudi cvetlice, v katerih, kakor se zdi, plamti neka tiha, skrivnostna medsebojna ljubav.

— **Kraljica Viljemina.** Zdravje holandske kraljice, Viljemine je vedno precej enako. Posebne nevarnosti do sedaj še ni. Odkar je kraljica bolna, se je šele pokazalo, kako priljubljena je pri svojem ljudstvu. Vse je razburjeno, povsod govorijo o njej ter povprašujejo po njenem zdravju. Te dni se je zbralo v Amsterdamu, v obližju kraljevske palače več jokajočih žensk, ki so poklekile na tla in so molile za kraljico. Ljudje, ki so prišli mimo, so se spoštljivo odkrivali ali pa so se pridružili moleči skupini. Skoraj po vseh cerkvah se boro po štirikrat na dan maše za kraljico, in takrat so cerkve vedno prenapolnjene. Kmetje, ki pridejo v mesto, vprašajo najprej po kraljičinem zdravju: »Kako je naši mali Viljellini?« Verjeti ne morejo in nečejo, da je kraljica res v nevarnosti.

— **Največja tovarna za vžigalice** je v Jönköpingu v Švediji, odkod so se švedske vžigalice razširile po svetu. Jönköpingska tovarna izdeluje na dan 50 milijonov vžigalic.

— **„Viljem Tell“.** Predsednik ameriške države Salvador general Regalado je izboren strelec. Nedavno je streljal na jadijo, ki se je gugala sem in tja in je vkljub temu zadel dvakrat po vrsti na 30 korakov ovojček patone, ki je visel na niti. Potem pa je prestrelil še nit samo, med tem časom je držal ovojček nemški izseljenec, general M. Predsednik Regalado je prestrelil nit 20 cm pred roko generala M.

Društva.

— **Žensko telovadno društvo v Ljubljani** priredi v četrtek, dne 8. maja t. l. ob 11. uri popoldne v Sokolovi telovadnici v »Narodnem domu« telovadno skušnjo. Vstop je dovoljen samo povabljenim. Na sporedu so: 1. Proste vaje ob godbi. 2. I. vrsta: Konj na šir, bradlja. 3. Vaje s kiji. 4. Igra. Kakor vidimo, žensko telovadno društvo krasno uspeva. Že lani smo imeli priliko obhodovali gibke telovadke, kako sigurno in spretno so izvajale različne točke. Zlasti efektne proste vaje so še vsem obiskovalcem v dobrem spominu. A letos se nam obetajo celo vaje s kiji, katere so se izvajale od čeških telovadk na vsesokolski slavnosti v Pragi. Veseli nas, da so naše dame tako napredne, in da s takim veseljem goje ta zdravi in velekoristni šport ter si obetamo od letošnje telovadne skušnje mnogo užitka.

— **Odbor slovenskega akad. društva „Slovenija“ na Dunaju** za zimski tečaj 1901/1902. se je sestavil sledeče: Predsednik: I. U. C. Božidar Ferjančič. Podpredsednik: I. U. St. Gregor Žerjav. Tajnik: St. Ph. Vladimir Pušenjak. Blagajnik: I. U. St. Jos. Zdolšek. Knjižničar: St. Ph. Josip Hacin. Arhivar: St. Ph. Andrej Ipavec. Gospodar: I. U. St. Adrijan Zupančič. Odbojrova namestnika: St. Ph. Venčeslav Kalan. St. Forest. Franjo Pahernik.

Književnost.

— **„Planinski Vestnik“.** Glasilo slovenskega planinskega društva. Št. 4. ima tole vsebino: Eden dan v Grintovcih. Spisal dr. Fr. Tominšek. — S cepinom in vrvo. Spisal I. M. — Po Hrvaški Švici in okolici na kolezu. — Društvene vesti. — Književnost. — Razno-terosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 29. aprila. V današnji seji poslanske zbornice je prišla na razpravo postavka »mitnice«, glede katerih je bil stavljen predlog, naj se dovoli samo za pol leta, da bi se vlada tako prisilila, mitnice odpraviti. Finančni minister Böhm-Bawerk, ki je bil že pred več dnevi izjavil, da odstopi, ako se sprejme omenjeni predlog, je danes rekel, da hoče mitnice z novim letom odpraviti, ako bodo to finančne razmere dopuščale. Zbornica je po živahni razpravi sprejela postavko in odklonila preminjevalni predlog s 133 proti 113 glasom.

Dunaj 29. aprila. V današnji seji poslanske zbornice so poslanci dr. Ferri in tovariši interpelirali ministrskega predsednika dr. Körberja zaradi konfiskacije v »Narodni tiskarni«

v Ljubljani natisnjenih brošur in sicer hrvatske brošure »Iz zemlje bezpravja i demoralizacije ili kraljev namjestnik prosta varalica« in nemške brošure »Aus dem Lande der Rechtlosigkeit und Demoralisation oder der Statthalter des Königs ein gemeiner Betrüger«. Ti dve brošuri je spisal in izdal bivši hrvatski deželni poslanec dr. Franko Potočnjak. Interpelacija navaja doslovno besedilo brošure. S tem sta brošuri imunizirani. Interpelantje povdarjajo, da je bila brošura predložena ljubljanskemu državnemu pravdnistvu. Isto je ni zaplenilo, pač pa jo je zaplenila deželna vlada. Prezident grof Vetter se je nekaj časa upiral tej interpelaciji. Priznaval je sicer, da je inozemski uradnik in da je vsled tega konfiskacija Potočnjakovih brošur nezakonita, a skušal je poslanca prepovoriti, naj opuste interpelacijo. Interpelantje pa se niso udali in Čehi, ki so interpelacijo podpisali, so Vetterju povedali, da, ako poskusi za Slovane uveljaviti drugo pravico kakor velja za Nemce, mu bodo tako zagodli, da bo pomnil.

Dunaj 29. aprila. Ministrski predsednik Körber je bil danes v posebni avdijenci pri cesarju.

Praga 29. aprila. V mestni skupini Pisek je bil izvoljen v državni zbor mladočehski kandidat dr. Ladislav Dvořák.

Petrograd 29. aprila. Tudi vojni minister general Kuropatkin odstopi in prevzame vojno zapovedništvo v Kavkazu.

Pariz 29. aprila. Iz poročil, ki so došla do včeraj zvečer, je razvidno, da je doslej izvoljenih 248 vladnih pristavev in 163 vladnih nasprotnikov. Glede ožjih volitev računa vlada, da bo voljenih 125 njenih pristavev in 17 nasprotnikov, glede ostalih 35 mandatorov je negotovo, kdo jih dobi.

Narodno gospodarstvo.

— **Obrtno pomožno društvo** je imelo 24. t. m. popoldne ob 1/2 6. uri v lastni društveni hiši, Židovske ulice številka 8, svoj 46. občni zbor. Podnačelnik društva, g. Ivan Slobodnik pozdravil je zborovalce, konstatoval sklepčnost in pričel zborovanje. Za overovalja zapisnika občnega zbora bila sta imenovana gg. Fran Stare in Ivan Frisch, za skrutinatorje volilnih listov pa gg. Fran Majer, Anton Krejči in Karol Hinterlechner. Društveni knjigovodja potem poroča, da je društvo, ki je koncu 1. 1901 štelo skupaj 55 članov, imelo, kakor se iz računskega sklepa za preteklo leto razvidi, v tem letu 1.812.421 K 91 h denarnega prometa in 4.239 K 21 h čistega dobička. Rezervni sklad, ki je smatrati kot pravo društveno premoženje, pomnožil se je v primeri z lanskim, ki je znašal 99.688 K 7 h natančno za zgornji čisti dobiček, ter je narasel na svoto 103.927 K 28 h, kar svedoči, da je vodstvo z društvenim denarjem vzlic mnogim denarnim zavodom, ki so se v mestu in na deželi na novo ustanovili, kolikor možno uspešno delovalo. Podnačelnik dalje izjavlja, da izstopijo letos iz načelstva po društvenih pravilih vsled doslužene dobe gg. Ivan Bizjak, Jakob Naglas, Fran Majer in Jakob Zalaznik, katere se pa na daljno triletno dobo sme zopet voliti, ob enem bode voliti v načelstvo enega novega odbornika na mesto v preteklem letu umrlega odbornika Gustava Garicha.

Na to poročila pregledovalnega odbora načelnik g. Josip Lokar o izidu letošnje revizije ter izjavlja, da je odbor računski sklep in bilanco na podlagi glavnih in pomočnih knjig natančno pregledal in v vseh postavkah popolnoma v redu spoznal, zato je nasvetuje, da se računski sklep odobri, ravnateljstvu pa podeli absolutorij. Predlog se sprejme jednoglasno. V načelništvo izvolijo se po listkih vsi dosedanjí gori imenovani funkcionarji. Istotako je bil kot odbornik gosp. Alojzij Lenček na novo izvoljen. V odbor za pregledovanje računov za 1. 1902 izvolijo se zajedno po listkih gg. Jos. Lokar, Anton Leutgeb in Ivan Frisch. Na predlog podnačelnika je občni zbor z ozirom na čisti dobiček za leto dovolil v namen dobrodelnih podpor 200 K, katerih razdelitev pa se je prepustila vodstvu samemu s pristavkom, da sme ta znesek tudi v celoti ali deloma prihraniti, kakor ravno za primerno spozna. Končno pritrdil je zbor jednoglasno nasvetu g. Ivana Frische, da se izreče ravnateljstvu topla zahvala za uspešno, v korist društva razodeto delovanje, za kar se podnačelnik gosp. Ivan Slobodnik v imenu odbora prijazno zahvali in potem zborovanje zaključí.

Zahvala.

Slavna kmetaka posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani je blagovolila v svrhu nakupa šolskih potrebščin tukajšnji ubogi šolski mladeži 30 K darovati.

Za to visokodušno darilo se podpisani krajni šolski svet v imenu šolske mladeži slavno posojilnici najtopleje zahvaljuje.

Krajni šolski svet na Ježici,
dne 27. aprila 1902.

Predsednik:
Anton Vilfan, župan.

Zahvala.

Povodom svoje preselitve v Ljubljano izrekam svojemu dosedanemu šefu, gosp. **Aleksandru Hudoverniku**, c. kr. no tarju v **Kostanjevici**, za njegovo vpludno in ljubeznivo postopanje napram meni za čas sedemletnega svojega službovanja pri njem, s tem javno srčno zahvalo! Nepozaben bode ostal isti meni in moji družini! V Kostanjevici, 24. aprila 1902.

Josip Christof
notarski sollicitator.

(1018)

Meteorologično poročilo.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
28.	9. zvečer	736.0	3.0	p. m. jvzh.	dež	
29.	7. jutraj	732.4	2.5	sl. svzhod	oblačno	
	2. popol.	730.5	6.4	p. m. jvzh.	del. jasno	37 mm.

Srednja včerašnja temperatura 3.7°, normala: 11.7°. — V hribih daleč navzdol leži sneg.

Dunajska borza

dne 29. aprila 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.65
Skupni državni dolg v srebru	101.50
Avstrijska zlata renta	120.40
Avstrijska krona renta 4%	99.60
Ogrska zlata renta 4%	119.95
Ogrska krona renta 4%	97.70
Avstro-ogrski bančni delnice	159.7
Kreditne delnice	671.50
London vista	240.20
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.22
20 mark	23.44
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	93.15
C. kr. cekini	11.28

Marija Horvat in rodbine: **Horvat-ova, Korenčan-ova in Mandel-nova** naznanjajo pretužno vest, da je iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, stari oče in tast, gospod

Matija Horvat

čevljarški mojster in meščan

po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, danes ob 12. uri popoldne, 69 let star, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bode v sredo, dne 30. aprila t. l., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta št. 32, na pokopališče k sv. Krištofu, kjer bodo položeni zemeljski ostanki k začasnemu počitku. (1021)

Draga pokojnika priporočamo v po- božno molitev in prijazni spomin!

V Ljubljani, dne 28. aprila 1902.

trgovski pomočnik

vešč trgovine z mešanim blagom, želi službo premeniti v kako večjo trgovino. (1012-2)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Gospodična

želi stopiti v službo kot prodajalka ali kot vzgojiteljica otrok pri kaki boljši rodbini. Zmožna je slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, in je v enakih mestih že službovala. Gre tudi na deželo.

Ponudbe se prosijo pod „J. K.“ na upravnistvo »Slov. Naroda«. (1013-1)

Premier-kolesa 1902

Najstarejša, najboljši izpričana znamka **Helical Premier** Velic- 23 zanimiva in fina oprema Ceniki gratis. Ceniki franko. **Premier-Werke, Eger (Češko).**

Čes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabla, Beljak Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabla, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Maribor, Hieb, Franzova vate, Karlove vate, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 56 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 8. uri 25 m jutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 18 m dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijnih varov, Plzna, Prago, (direktni vozovi I in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zelle ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Novoga mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj, ob 2. uri 38 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 19 m zvečer in ob 9. uri 56 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Učenca in učenko

primerne starosti in izobrazbe, sprejme v trgovino raznovrstnega blaga **Ivan Razboršek** v Šmartnem pri Litiji. (1020-1)

Agenti

ki bi obiskovali zasebne odjemalce, se iščejo v vseh krajih proti jako visoki proviziji.

Ponudbe (v slovenščini) na: **Giacomo Bolaffio v Trstu.** (1014-1)

Popolna hrana (stanovanje, kopel, oskrbovanje), postrežba na dan od 4 K 50 vin. naprej. — V maju in septembru se ceneje. (926-3)

Zdravilišče Krapinske = Toplice

Sezona od 1. maja do konca oktobra na Hrvatskem.

Od zagorjanske železniške postaje „Zabok-Krapinske-Toplice“ oddaljene za eno uro vožnje, 30° do 35° R. gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo proti protinu, mišični in členski revmi, in njih posledičnim boleznim, pri isklji, nevralgiji, kožnih boleznih in ranah, kronični Brightijevi bolezni, otrpjenju, pri najrazličnejših ženskih boleznih. — Velike basinske, polne, separatne kopeli, kopeli v mramornatih banjah in pršne kopeli, izvrstno urejene potilnice (sudariji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimnastika. — Udobna stanovanja. Dobre in neudrge restavracije; stalna topla godba. Razsežni senčni sprehodi, prostor za tenis-igre itd. Od 1. maja vsak dan zveza po poštah omnibusih s postajo Zabok-Krapinske Toplice. Kopališki zdravnik dr. Ed. Mai. — Brošure se daje v vseh knjigarnah. Prospekte in pošasila pošilja kopališko ravateljstvo.

Govori, poje in se smeje v vseh jezikih.

Grammophon

je najboljši svetovni govorilni aparat. Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld.

Grammophon-Automat 650-18

v katerega se vrže 10 vin, je najboljši vir dohodkov za gostilne. Cena 120 in 130 gld. Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem. Plošče iz trdega gumija v veliki izbiri, tudi slovenske, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg 16.

Krepak, priden (1019-1)

deček

primeroma 14 let star, se sprejme za učenca v trgovino mešanega blaga.

Več se izve: Krakovski nasip št. 26.

Lepa nova hiša

z velikim magacinom v Spod. Šiški št. 89 se takoj proda.

Natančneje se poizve pri lastniku istotam. (1009-2)

Učenec

star 14 let, vešč slovenskega in nemškega jezika, dobrih starišev, sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga. Prednost imata tisti, kateri je že nekoliko vešč v trgovini. Kje? pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Gostilna

odda se v najem ali na račun na najboljšem prostoru v Bohinjski Bistrici za čas zgradbe železnice 4 let. (997-2)

Več se izve pri **Mio Groboteku.**

Specijalitete

fine kave, novo dobavljene

priporoča (415-60)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, Ljubljana.

Poštne pošiljave 5 kil franko.

Hiša na prodaj

v Bohinjski Bistrici št. 40

na jako lepem prostoru pri glavni cesti k predoru, pripravna za vsako obrt. V omejeni hiši izvršuje se sedaj pekarska obrt.

Pojasnita daje **Fran Miakar** v Bohinjski Bistrici. (987-3)

Sreča!

v prave roke ni bilo izročeno. (1017-1)

Naslov za naprej: „Sreča“ upravnistvo „Slov. Nar.“.

Kaj stori modra gospodinja?

Modra gospodinja ni zapravljiva, pa modra gospodinja tudi ne gleda na kak vinar, katerega mora včasih več plačati za kako priznano izvrstno blago, kakor za manj vredno ali slabo blago. Modra gospodinja ne kupi n. pr. drugega mila, kakor izpričano **Doering-ovo milo s sovo**, ker za gotovo vé, da si ž njim ohrani lepoto in svežost polti, da sploh dobi najboljše, kar milarstvo ponuja, in da vzlic temu ne kupi predrago. Doeringovo milo s sovo bode vsakogar toaletno milo. Dobiva se povsod. Cena 60 vinarjev. c (706-1)

Išče se spreten

dratar (Drathzieher)

ki je izvežban v izdelovanju debelega, srednjebelega in tankega drata (žice). — Ponudbe naj se pošljejo na: „Triester Metall-Action-Gesellschaft“ v Trstu. (1007-2)

Otvoritev notarske pisarne.

Podpisani si usoja vpludno javiti, da je pričel uradovati s

24. aprilom t. l.

v pritličju hiše št. 5 na Valvazorjevem trgu v Ljubljani

v stari pisarni zamrlega notarja gosp. Ivana Gogole.

Dr. Karol Schmidinger

c. kr. notar.

(1001-3)

Otvoritev notarske pisarne.

Podpisani dovoli si naznaniti, da prične uradovati s 1. majnikom t. l.

v pritličju hiše št. 16 na Bregu; od 1. avgusta t. l. naprej pa se nahaja njegova pisarna

v pritličju Jenkove hiše v Miklošičevih ulicah nasproti novi justični palači.

Dr. Rupert Bežek

c. kr. notar.

(954-5)